

Joan Guitart, conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya

“Per ser culte també calen els coneixements científics”

No és usual que un conseller de Cultura sigui entrevistat a les pàgines de ciència. Tampoc és usual el gest de Joan Guitart de crear una Comissió, presentada el passat dia 16, per a l'estímul de la cultura científica.

Vostè és químic. ¿Això li ha donat una sensibilitat especial per a aquests temes?

—El fet de ser químic i haver treballat en investigació i en la indústria em pot haver ajudat. Però també ha influït la consciència de la separació entre la cultura científica i la humanística o literària.

—¿Creu que al nostre país s'ha fomentat sobretot la cultura humanística?

—Crec que s'ha donat la idea que per a ser culte calia tenir molts coneixements sobre literatura o art i, en canvi, el coneixement científic no s'ha considerat necessari. Hi ha molta gent, amb una àmplia cultura, però que desconeix les coses més elementals sobre ciència. Hem de difondre la idea que per a ser culte també s'han de tenir coneixements científics. També ens trobem que molts polítics no tenen prou coneixements per a actuar en qüestions que afecten el medi ambient, per exemple. Als països anglosaxons hi ha la figura de l'assessor científic, que potser seria necessària aquí.

—¿Quins són els objectius bàsics de la Comissió?

—La Comissió vol promoure la difusió de la cultura científica i, a més, fer possible una interrelació més fluida entre la cultura científica i la humanística. En el nostre país, la cultura científica i tècnica ha hagut de lluitar contra la manca de recursos i el desinterès social. Ara, el desequilibri amb la cultura humanística és menys acusat.

—¿Com valora l'enquesta que ha encarregat el Departament de Cultura a l'empresa Line Staff i que revela l'interès dels ciutadans catalans per la ciència?

—De l'enquesta es desprèn que aquesta consciència que la Comissió vol contribuir a crear i orientar és cada vegada més general. No treballem en un terreny hostil, sinó que aquest tipus de plantejament pot tenir una ràpida implantació. El que passa és que cal una tasca en profunditat. Entre altres activitats es farà un simposi sobre periodisme científic. Això és molt important, perquè cal que les explicacions que es donin per a ús dels ciutadans tinguin uns elements que les facin comprensibles. I quan les persones discuteixin o polemitzin sobre alguna cosa, ho facin amb una base de més gran coneixement.

—¿No hi ha una mancança evident de llibres de divulgació en català?

—La divulgació científica és important i s'han publicat obres que han tingut molt d'èxit. El que cal és que hi hagi científics que sàpiguen divulgar amb un llenguatge clar. Jo crec que això interessa a la gent, però de vegades s'ha confós el progressisme amb un cert tipus de cultura i semblava que la ciència era retrògrada i conservadora. Però on més es qüestionen les coses és precisament en el món científic, que està obert a reconsiderar conceptes. I això és el signe del nostre temps, gràcies al qual s'ha aconseguit benestar.

—¿Es donarà alguna ajuda a aquest tipus de publicacions?

—Quan vam reconsiderar el suport genèric ja vaig dir que era necessari matisar-ho per a poder donar ajudes a col·leccions o projectes que requereixen un suport complementari. Jo feia sempre menció dels llibres científics i textos universitaris en general, que mereixen ajudes especials.

—¿El lector català està més motivat per qüestions lingüístiques?

—Una preocupació prioritària del

govern de Catalunya ha estat impulsar la normalització del català. Precisament per això ens hem de preocupar especialment perquè el català sigui utilitzat també en el món de la ciència i de la tècnica. És fonamental crear actituds que permetin la presència del català en els mitjans de comunicació social a l'hora de tractar aquests aspectes de ciència.

—¿És una altra mancança el descobriment de la història de la ciència catalana?

—Evidentment. Jo he visitat sovint el Museu d'Història de la Medicina i crec que és un lloc molt interessant, que la gent hauria de conèixer. D'altra banda, una de les activitats que promourem és una exposició d'instrumental científic, de la qual tindrà cura Jaume Josa.

—¿Hi ha el projecte de fer conferències o debats?

—Hi ha el projecte de fer conferències o trobades, amb científics d'aquí i de fora, per tal que la gent arribi a copsar les problemàtiques científiques i les propostes que es donen. Quan va venir Stephen Hawking, va tenir un gran èxit i el seu llibre s'ha venut molt. Per això, quan es diu que la ciència no ven o no interessa, em sembla que s'està caient en una sèrie d'antecedents històrics.

—Un altre projecte al qual vostè ha donat molta importància és el del Museu de la Ciència i la Tècnica de Terrassa.

—Pretenem que aquest Museu sigui el centre d'una xarxa de museus temàtics estesos per tot Catalunya. Aquest any li hem destinat un pressupost especial de 150 milions. Crec que amb un esforç continuat en aquest sentit, podrem aconseguir donar al Museu la importància que es mereix.

—Ara hi ha força relació entre les noves tecnologies i els artistes, per exemple. ¿S'aprofitarà això per a apropar aquests sectors?

—Precisament aquesta interrelació és una realitat que viuen des dels escriptors fins als compositors musicals. Tenim dues comissions amb punts de vista completament diferents i que en això han trobat punts de coincidència. Una és la comissió de què hem parlat, i l'altra, la Comissió per a la modernització de la cultura catalana, amb un avantprojecte per un centre de noves tendències, que és absolutament interdisciplinari. Aquí és on s'apunta que molts elements de les noves tecnologies puguin ser utilitzats des d'un punt de vista diferent, però complementari, per escriptors, artistes, dissenyadors. És a dir, aquestes persones han d'entendre que, aprofitant les noves tecnologies, poden donar respostes en un món que hi està submergit.

—¿La ciència ha anat menjant espai a la filosofia?

—Jo crec que molt. I en aquest sentit només cal veure que moltes persones que es dediquen a la filosofia busquen una interrelació entre aquesta disciplina i les matemàtiques o la física. Això va cobrant carta de naturalesa. Entre les persones més subtils i avançades aquesta consciència es verifica com més va més.

—Vostè va ser conseller d'Ensenyament. ¿Creu que està equilibrat l'ensenyament escolar entre ciències i lletres?

—Em sembla que això està bastant equilibrat en els plans d'estudi. La importància de les matemàtiques i les ciències naturals està assumida. Però la cosa va més enllà, perquè la culturització científica és un pas més que l'ensenyament de la ciència. Que el món es pugui conèixer i fer-lo entenedor a les persones, de vegades sembla un element diferent de les assignatures científiques. Crec que vivim en una època que aquesta cultura humanístico-literària, tot i ser molt necessària, encara és preponderant sobre les coses i, per tant, cal un element més de sensibilització en el camp científic per arribar al just equilibri.

Xavier Duran